

TIP & TRICKS

TIL DEN GRØNNE OMSTILLING

1. GØR DET SAMMEN

Når man gør det i et fællesskab, så bliver alle de små ting, vi gør hver for sig, en del af noget større. Virkningen bliver større og mere meningsfuld.

2. TILÆGN JER VIDEN

Drop de løftede pegefingre, men tilegn jer viden.

3. TILPAS AKTIVITETERNE TIL ÅRSTIDEN

Biodiversitet og havevandring om foråret. Forbrugerdag i et telt med grill og pølser en dejlig sommerdag. Informationer om opvarmning om efteråret osv. Så opnår i bedst muligt engagement fra borgerne.

4. BEGYND AT TALE HØJT OM DET

Sæt samtalerne i gang. Fortæl, at I gerne vil noget, skriv om det, og tal om det - så er det vores erfaring, at andre melder sig på banen og gerne vil lege med.

5. ANGRIB KLIMADAGSORDENEN BREDT

Nogle tænder på biodiversitet og mere natur i haverne, andre på teknik og varmepumper – og andre igen på genbrug. Det handler om at gribe folk der, hvor interessen er. Det vigtigste er at komme i gang.

6. LAV NOGLE GODE PARTNERSKABER

Alliere jer med partnere uden for byen, som kan være med til at trække projektet op med eksterne ressourcer. Det kan være vidensinstitutioner, kommunen og andre spillere på området. Så når I længere!

7. FÆLLESSKABET ER ET VIGTIGT FUNDAMENT

Når man går i gang med sådan et stor projekt er det vigtigt at det hviler på skuldrene af en landsby, som i forvejen har et godt og levende fællesskab.

Livet i Stjær
Møder på tværs

RESULTATER

Bæredygtighed har fået en fast dagsorden i vores hverdag, og har dannet nye fællesskaber på tværs. Herunder kan du læse nogle af de konkrete resultater for projektet:

Vores foredrag blev gennemført digitalt (pga corona) og har haft 5.000 visninger.

73 personer fået el-cykler.

En gruppe for el-bils entusiaster med 66 medlemmer.

Vi har skabt et lokalt fællesskab med havevandring, hvor vi har fokus på biodiversitet, kvashegn, kompost mv.

Vi får anlagt en sø i samarbejde med Skanderborg Forsyning.

Deltagere i affaldsprojekt har reduceret deres restaffald med 38%.

Stjær er blevet demonstrations-landsby i et EU projekt om at blive selvforsynende med energi.

Vi blev kåret som Årets Landsby i hele Danmark i 2021.

Vi er ved at undersøge mulighederne for egen solcellepark.

Vi vil væk fra gas og forsøger at lave eget minigrid anlæg i "midtbyen".

Tilblivelsen af
Fælleshaven
via lokale kræfter

LØBENDE UDVIKLING

I Stjær er projektet "Bæredygtighed for alle i Stjær - Grønne Handlingsplaner" slut, men det betyder ikke, at landsbyen stopper med den grønne udvikling. Samtalerne er sat i gang over hækken. Den grønne omstilling er ikke ét projekt, men en løbende udvikling, hvor vi forsøger at give viden og inspiration til at træffe de gode valg.

Borgerforeningen har planer om at undersøge mulighederne for at anlægge en mindre solcellepark i byen, som skal finansieres gennem folkeaktier. De har også en plan om, at alt haveaffald skal blive i Stjær i form af kompost og kvashegn, og endelig vil vi lave et grønt regnskab for landsbyen, så det bliver nemmere for alle at følge udviklingen.

Vi håber at andre landsbyer, som har lyst til at skubbe gang i den grønne udvikling vil lade sig inspirere af dette projekt. Pluk meget gerne af vores ideer, aktiviteter og erfaringer - og sammensæt jeres egen plan, så den passer til jer. Vil du høre mere så kontakt os meget gerne.

Med venlig hilsen

Helene Simoni Thorup
Carsten Vejborg
Peter Person

Storring-Stjær
Borgerforening
formand@stjaer.net

EnergiTjenesten
cav@energitjenesten.dk

Storrø-Stjær
Borgerforening
Jyllands hjerte

” Det hele startede med... ”

... at Storing-Stjær Borgerforening på et bestyrelsesmøde sad og snakkede om den skønne landsby vi bor i, med et væld af foreninger og fællesskaber. Dog havde vi ikke mange initiativer indenfor den 'grønne omstilling' - og meget tyder på, at det er den vej verden skal gå. Det ville vi også i Stjær. Vi udarbejdede en ansøgning og fik støtte fra Landdistriktpuljen - og så var vi i gang!

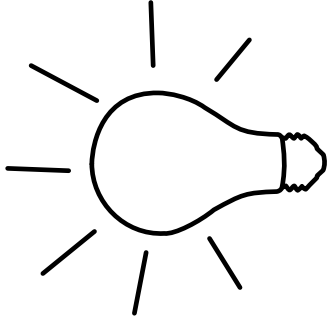
Planlægningsmøde

ORGANISERING

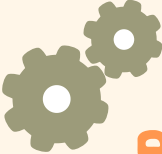

Borgerforeningens bestyrelse har mange opgaver i en landsby. Derfor dannede vi en initiativgruppe, som kun havde projektet som hovedfokus. I sammensætningen af initiativgruppen, er det vigtigt at sikre, at der er de rigtige kompetencer til rådighed, især lokalkendskab, projekterfaring og faglighed. Ikke mindste er det vigtigt at kunne fortælle historien, formidle og begejstre. Sammen med høj faglighed og god projektstyring giver det involvering og engagement.

Initiativgruppen kunne tidligt i forløbet se, at de havde brug for hjælp udefra, for at opnå det bedste resultat for projektet. Derfor blev EnergiTjenesten, en uvildig og nonprofit-organisation, der arbejder for den grønne omstilling, kontaktet og inkluderet i initiativgruppen. De kunne sikre fagligheden og i høj grad køre parløb med borgerforeningen omkring projekttledelsen, udvikling og gennemførelse af projektet. Det betød en fast sparringspartner - at nogle at tænke projektet igennem med fra start til slut.

VORES CENTRALE PRINCIPPER INDEN VI GIK I GANG!

- > Vi ville ikke løfte pegefingeren, men give alle i Stjær viden og inspiration til selv at træffe velovervejede grønne beslutninger.
- > Al viden skulle kobles med en konkret aktivitet.
- > Projektet kørte i 2 spor: Dels, hvad kan vi gøre hver især? Dels, hvad kan vi gøre sammen som landsbyfællesskab?
- > Vi ville 'angribe' grøn omstilling meget bredt; således at flest muligt ville finde interesse i projektet - og flest muligt blev engageret.
- > Fælles viden skaber fælles dialog, som igen skaber fællesskab om den grønne omstilling.

KOMMUNIKATION I PROJEKTET

Vores første prioritet var et "kick-off møde" med landsbyens nøglepersoner. Vi indbød personer fra alle foreninger, institutioner, menighedsrådet, skolen, virksomheder og andre centrale aktører til et formøde, hvor de blev inddraget tidligt; således at vi fik et godt mandat for at gå videre med projektet. Vi fik mulighed for at sikre et tæt samarbejde og koordinering gennem projektet med denne ressource-gruppe.

Vi udarbejdede en informationsfolder, som vi prioriterede at husstandsdele fra projektets start, så vi var sikre på, at alle i byen blev informeret. Desuden blev landsbyens fælles Facebook gruppe flittigt brugt, byens avis og informationstavlen i den lokale Brugsen, hvor opslag om de løbende aktiviteter blev delt.

Derudover fik vi trykt plakater, som blev opsat i A-skilte og placeret strategiske steder i byen, med information om kommende foredrag og events.

FOLD

Desuden blev der udarbejdet 43 individuelle grønne handleplaner indenfor de 5 temaer i samarbejde med rådgiver og coach. Projektet blev afsluttet med netværksmødet 'Nye fælles initiativer', hvor en lang række nye initiativer blev sat i søen.

FOKUS PÅ 5 TEMAER

Inden for hver af de 5 temaer blev der gennemført nedenstående aktiviteter. Nogle af aktiviteterne var planlagte på forhånd. Andre opstod 'spontan' fordi nye ideer og partnerskaber opstod undervejs i processen.

TEMA	VIDEN & INSPIRATION	AKTIVITET
Grøn transport Om el-biler og meget mere.	Foredrag Elbiler & Grøn Transport.	Gratis udlån af el-cykler, så man kunne afprøve om det gav mening. Etablering af el-bils gruppe.
Affald og ressourcer Nye lokale og kreative løsninger i stedet for "smid væk".	Foredrag Affald og ressourcer - nye kreative løsninger i Stjær.	Affaldsprojekt med det lokale affaldsselskab, Renosyd. Forsøg med minimering af restaffaldet, som vi reducerede med 38%.
Grønne indkøb Er du gået vild som grøn forbruger?	Foredrag Hvad lukker du ind i dit hjem? Foredrag Hvad er op og ned i kødedebatten?	Grøn forbrugerdag i samarbejde med COOP. Telt foran den lokale Brugs. Oplæg, information, workshop og debat. Madværksted for skolebørn. Det lokale kogræsserlaug serverede smagsprøver.
Biodiversitet i byen Mere "natur" i haverne og i de grønne fællesarealer.	Foredrag med Morten DD Mere vild natur i din have.	Etablering af ny sø (regnvandssø) midt i Stjær i samarbejde med Skanderborg Forsyning.
Energiforbedringer og fremtidens grønne energi til boligen	Foredrag Fremtidens Energi til din Bolig. Foredraget indeholdt konkrete eksempler fra Stjær på energibesparelser og udfasning af naturgas.	→ 4 'For-enden-af-vejen' arrangementer, i samarbejde med grundejerforeninger. Fokus på energiforbedringer i boligen. Eksempel-huse på vejen blev gennemgået. Rundstykker & morgenkaffe. → Energimesse med lokale håndværkere og installatører i Forsamlingshuset. Udstilling, rådgivning, gode tilbud – og pølser på grillen. → Forsøgsprojekt med Skanderborg Kommune omkring varmepumper, saltlagere og smart styring.